

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsberättelse med bokslut 2013

Nämndens ansvarsområde

Barn- och utbildningsnämnden omfattar följande verksamhetsområden:

- förskola och pedagogisk omsorg,
- grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem
- fritidsgårdar

Förskolans, grundskolans (inklusive förskoleklass och fritidshem) och grundsärskolans uppdrag är att nå de nationella målen i läroplanen för respektive verksamhetsform och allmänna råd för fritidshem. Fritidsgårdsverksamheten styrs av lokala mål och uppdrag, och syftar till att ge ungdomar i kommunen en meningsfull och utvecklande fritid.

Kunskapsuppdraget är skolans huvuduppgift. Kunskap är nyckeln till framgång och personlig utveckling. Utbildning handlar om strävan till självförverkligande och att uppnå sina livsmål. Det avgörande är att ingen elev går osedd genom grundskolan.

I skolan ska alla elever få den stimulans de behöver för att utvecklas. Var och en ska erbjudas utmaningar utifrån vars och ens behov och förutsättningar. Alla elever ska kunna läsa, skriva och räkna när de lämnar grundskolan. Det är skolans ansvar att eleven lyckas.

I skolan ska alla känna sig trygga och arbetsro ska råda. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö gäller nolltolerans mot mobbning. Insatser mot mobbning skall alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Budget 2013 i sammandrag (tkr)

<i>Verksamhetsområde</i>	<i>Utfall 2013</i>	<i>Budget 2013</i>	<i>Avvikelse</i>
Nr 7 Förskola och pedagogisk omsorg	263 971	264 069	98
Nr 8 Grundskola (inkl grundsärskola och fritidshem) exklusive modersmål gymnasiet	603 364	593 738	-9 626
Nr 9 Fritidsgårdar	10 358	10 678	320
Nr 10 Gymnasieskolan (Modersmål)	1 338	0	-1 338
Varav egenregi (resultatenheter)	-1 740	0	-1 740

Barn- och utbildningsnämndens resultat för de tre verksamhetsområdena visar - 9,2 mkr. Kommunens egna resultatenheter uppvisar ett sammanlagt negativt resultat på - 1,7 mkr. Detta innebär ett nettoresultat på - 7,5 mkr för nämndens tre verksamhetsområden 2013. Sedan tidigare har kommunens resultatenheter en positiv ingående balans på + 8 mkr. Två resultatenheter, Nybodabergets och Krusboda-Dalskolan uppvisar ett negativt resultat. Modersmålet för gymnasiet, som hör till verksamhetsområde 10, visar på ett underskott om - 1,3 mkr.

Det stora underskott som framkom under hösten beror på en felräkning av antalet elever i grundskolan från andra kommuner, vilket gjort att skolpengen blivit för hög gentemot ram. Ytterligare observandum är att även modersmålet riktat mot grundskoleelever påvisar ett underskott på - 1,7 mkr. Vidare har semesterlöneskulden som räknas ut vid årsskiftet ökat, vilket innebär ytterligare - 1 mkr.

Verksamhetsområde 7 Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhet och syfte

I Tyresö finns 23 kommunala förskolor och 17 fristående förskolor. Det bor 2 882 barn i förskoleålder (1-5 år) i Tyresö kommun.

Vid förvaltningens avläsning i februari 2013 var 92,8% procent av barn folkbokförda i kommunen inskrivna i förskola eller familjedaghem. 39 procent av barnen som är inskrivna i förskola har sin placering vid en fristående verksamhet.

I kommunen bedrivs pedagogisk omsorg (tidigare benämning: familjedaghem) vid en kommunal och tolv privata verksamheter. 3 % procent av barnen i förskoleålder är inskrivna i den privata pedagogiska verksamheten.

De kommande åren beräknas antalet barn i åldern 1-5 år utvecklas enligt vad som framgår av sammanställningen nedan.

Prognos - antal folkbokförda barn 1-5 år

År	2013	2014	2015	2016	2017
Antal barn	2882	2838	2834	2899	2968

Källa: Kommunens befolkningsprognos, november 2013

Förskolans verksamhet syftar till att i enlighet med Läroplanen för förskolan, Lfpö 1998 (reviderad 2010), aktivt och medvetet påverka samt stimulera barnen så att de utvecklar en förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar. Verksamheten ska lägga grunden hos barnen för ett livslångt lärande genom rolig, trygg och lärorik verksamhet, där alla barn kan delta. Vidare ska förskolans verksamhet vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för fostran, utveckling och lärande.

Verksamheten ska utveckla barnens förmåga till empati och omtanke om andra, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors olika uppfattningar och levnadssätt. Förskoleverksamheten, i likhet med grundskoleverksamheten, arbetar pedagogiskt på ett sätt som främjar inkludering av alla barn och elever – ett arbets- och synsätt som går under namnet "En skola för var en".

Förskolan arbetar mot de mål som anges i Läroplanen för förskolan, Lfpö 1998 (reviderad 2010).

Året som gick

Organisationsförändringar

Inom verksamhetsområde förskola och pedagogisk omsorg genomfördes vissa organisationsförändringar. Kumla förskola övergick till enheten Trollbäckens förskolor och skolor. Kyrkan lade ner förskolan i centrum och startade en verksamhet i Trollbäcken. Qualitetspoolen som ägt och drivit förskolan Stjärnan sålde verksamheten till Inspira som sedan tidigare driver förskolorna Karlavagnen och Kattfoten i kommunen.

Allergiavdelningen Lammet lades ned 1 februari. De fem barn som var placerade på avdelningen fick erbjudande om plats på andra förskolor efter föräldrarnas önskemål.

Ny förskolekö

Ett system för gemensam förskolekö infördes 1 december 2012. Under 2013 genomfördes utbildningsinsatser och workshops för personal på såväl fristående som kommunala

förskolor. Idag placeras alla förskolor, med undantag av två av de fristående, barn via systemet.

Pedagogisk omsorg

Under året inträffade en händelse i en av den fristående pedagogiska omsorgen där ett barn befarades fara illa. Åtgärder vidtogs omgående. Verksamhetens barn omplacerades till andra förskolor och tillfälligt verksamhetsförbud utfärdades.

Barnomsorg på obekvämt arbetstid 2013

Från och med 2013 har tre familjer i kommunen blivit beviljade barnomsorg på obekvämt arbetstid. Omsorgen har bedrivits i barnens hem av anställda barnvårdare och finansierats genom anslag och ett mindre statsbidrag. Det har i olika sammanhang varit fråga om omsorg nattetid, kvällstid respektive helger mellan 35 - 140 timmar per månad. Barnen har varit från förskoleålder upp till 13 år. Det är främst ensamstående föräldrar med enskild vårdnad som fått sina ansökningar beviljade och de har fått lämna intyg från arbetsgivare om att deras arbetstider för närvarande inte går att ändra. De har också uppgett att omsorg inte kunnat ordnas på annat sätt.

Lokalförändringar

Under hösten revs en paviljong på skolgården vid Njupkärrs skola. På platsen inleddes byggnation en ny förskolebyggnad med 6 avdelningar.

Brukarundersökning

För första gången genomfördes brukarundersökningen av företaget CMA. Undersökningen omfattar samtliga verksamheter inom förskolan, pedagogisk omsorg och grundskolan i Tyresö kommun, såväl kommunala som fristående. Sammanlagt har 7 332 elever eller föräldrar ombetts att delta i undersökningen och 4 410 har besvarat enkäten, vilket ger en total svarsfrekvens motsvarande 60 procent. Detta innebär en minskning jämfört med 2012. För föräldrar till barn inom den pedagogiska omsorgen är svarsfrekvensen 67 % och inom förskolan 59 %.

CMA research anger att svarsfrekvenser över 65 % i förskolan är att betrakta som relevanta. Detta innebär att svarsfrekvensen för föräldrar inom den pedagogiska omsorgen är högre än lägstavärdet medan svarsfrekvensen för förskolan är lägre än lägstavärdet. Sammantaget visar detta att undersökningen för den pedagogiska omsorgen är att betrakta som tillförlitligt, medan det är mer tveksamt att dra djupgående slutsatser gällande förskolan.

Svarsfrekvensen har minskat mellan 2012 och 2013 för alla målgrupper. Svarsfrekvenserna kan ha påverkats av flera möjliga faktorer. Bland annat har kommunen bytt leverantör av tjänst, vilket skedde med relativt kort tidsfrist för att påbörja planeringen i god tid. De förseningar som enkäten drabbades av 2013 är avhjälpta inför 2014.

De utmärkande dragen för årets enkätundersökning gällande pedagogisk omsorg och förskola är:

- 10 av 10 av föräldrarna är nöjda med och kan rekommendera sitt barns pedagogiska omsorg.
- 9 av 10 av föräldrarna är nöjda med och kan rekommendera sitt barns förskola

Bland utvecklingsområden som framkommit i brukarundersökningen kan nämnas föräldrainsflytande i förskolans verksamhet samt att inbjuda till diskussioner om barnens utveckling.

Tillsyn av Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket påbörjade under hösten en granskning av verksamheterna inom både Utvecklingsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen. Granskarna fann att det på kommun- och förvaltningsnivå finns tillräckliga och ändamålsenliga rutiner och dokument

Dessutom erbjöds kurser i TAKK (teckenkommunikation som stöd för tal- och språkutveckling) samt TRAS (tidig registrering av språkutveckling i dagligt samspel).

Volontärresor

Hösten 2013 reste fyra pedagoger (tre från förskola och en från grundskola) på volontärresa. Resmålen och projekten var: barnhem i Ghana, barnhem i Thailand och skola i Indien. Volontärerna har på olika sätt dokumenterat sina resor och utvecklar verksamheten för både barn och kollegor utifrån gjorda erfarenheter.

Introduktionsår

Under året har behovet av mentorer till nyutexaminerade lärare och förskollärare kunnat tillgodoses.

Vårdnadsbidrag

Under året som gått har i snitt 17 vårdnadsbidrag betalats ut per månad, jämfört med 31 året innan.

Nämndplanens mål

T = totalt, kommunala enheter och fristående enheter

K = kommunala enheter

F = fristående enheter

<i>Mål</i>	<i>Resultat</i>	<i>Analys/Kommentar</i>
Mål att uppnå 2013		
Mål 1 Personaltätheten i förskolan ska ha ökat. ”Inskrivna barn per årsarbetare”. Nuläge: 5,9 år 2011. (Källa: Skolverkets kommunblad, 2011) (T)	2012: 5,6 Resultatet för 2013 publiceras 13 mars 2014.	Personaltätheten i förskolorna har förbättrats mellan åren 2011 och 2012.
Mål 2 Antalet nöjda brukare ska ha ökat. ”Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola”. Nuläge: 91 % är nöjda med verksamheten i sitt barns förskola (57 % stämmer mycket bra + 34 % stämmer ganska bra = 91 % Källa: Förvaltningens Brukarenkät 2012). (T)	89 % av föräldrarna anger att de är nöjd med sitt barns förskola. (2013: 59 % stämmer mycket bra, + 30 % = 89 %)	Andelen nöjda brukare har marginellt minskat mellan år 2012 och 2013.

för att säkerställa arbetsmiljön. Verktöget SMART (Skydd mot alla risker och tillbud) kommer att bidra till ytterligare systematik i arbetet. Arbetet fortsätter under 2014 på enhetsnivå.

Tillsyn av Medborgarfokus

Medborgarfokus kvalitetsgrupp har under året genomfört tillsyn på 13 fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Kvaliteten är god i verksamheterna, men kan utvecklas avseende det systematiska kvalitetsarbetet för ständiga förbättringar. Dessutom har det saknats utdrag ur belastningsregistret för personal vid flera förskolor. Bristerna avseende registerutdrag har åtgärdats efter överenskommelse.

Synpunkter och klagomål

Från årsskiftet till 1 oktober 2013, då Synpunktshanteringen övergick till Medborgarfokus ansvar genom kommunens nya e-tjänstsystem, inkom 57 synpunkter till Barn- och utbildningsförvaltningen. 24 av dessa synpunkter är individärenden, 33 övriga synpunkter.

Angående förskolan gällde synpunkterna bland annat

- verksamheten i förskolorna (11 st).
- ombyggnation av förskolan Galaxen (2st)

Avgiftskontroll

Under hösten genomfördes avgiftskontroll gällande föräldraavgifter för år 2011. Till de vårdnadshavare som betalat för mycket i förskoleavgift gjordes utbetalningar och de vårdnadshavare som betalat för lite, och fakturerades, erbjöds att upprätta en avbetalningsplan. Nettointäkterna ökade med + 1,1 mkr.

Förskoleutveckling

De biträdande förskolecheferna i de kommunala förskolorna träffas regelbundet en gång i månaden för att diskutera förskolefrågor. I november arbetade man tillsammans med förvaltningens rektorer/förskolechefer och förvaltningspersonal under två dagar för att fokusera på förskolans utveckling i Tyresö. Målet för dagarna var bland annat att förankra värdegrundsdokumentet "En skola för var och en" bland de biträdande förskolecheferna samt att hitta en gemensam grundsyn för likvärdig kvalitet och förhållningssätt. Arbetet kommer att fortsätta under 2014. De fristående förskolorna och den pedagogiska omsorgen inbjuds till informations- och samarbetsmöten.

Ipadnätverk

Personal från förskolan träffas regelbundet i ett nätverk för att utveckla pedagogisk användning av Ipad i förskolan. Nätverket leds av Språkotekets personal.

Tyresö Skoldatatek & Språkotek

Tyresö Skoldatatek & Språkotek är en kommunövergripande verksamhet och en pedagogisk träffpunkt med fokus på inkluderande lösningar för barn och elever i kommunens förskolor och grundskolor. Skoldatateket & Språkoteket utvärderar nyheter inom IT och specialpedagogik samt samlar och sprider information och goda idéer.

I syfte att sprida ett specialpedagogiskt förhållningssätt tillhandahåller Skoldatateket/Språkoteket löpande:

- Föreläsningar, utbildningar och workshops.
- Konsultation i elevärenden
- Utlåningsverksamhet i samband med konsultation
- Handledning
- Nätverk för specialpedagoger och pedagoger i förskolan och grundskolan.

Läsåret 2012/2013 hanterades ärenden kring 87 pojkar, 44 flickor samt 9 specialpedagogisk handledning i arbetslag, vid 367 handledningstillfällen.

Kommungemensamma uppdrag

<i>Uppdrag</i>	<i>Status</i>
Taxor och avgifter	Förskoleavgiften styrs av nationellt reglemente för maxtaxa.
Hög trygghet	<p>Inom förskolan arbetas med detta uppdrag till exempel genom: likabehandlingsplan, krisplan, handlingsplan vid brand etc. samt systematiskt arbetsmiljöarbete med skydds rond.</p> <p>Värdegrundsarbete, tät kontakt med vårdnadshavare, trygghetsskapande i den pedagogiska vardagen. Genomtänkt inskolning. Rutiner och respektfullt bemötande av pedagoger.</p> <p>Från och med 2013 genomför Medborgarfokus kvalitetsgrupp tillsyn och granskning av såväl fristående som kommunal förskola.</p> <p>Kränkningar rapporteras till förvaltningschef och tas upp i nämnd två gånger per år.</p>
Ekologiska livsmedel	<p>Målet var att 25 % av inköpen skulle vara ekologiska. Förvaltningens kostsamordnare har i dialog med kökschefer, husmödrar och kockar/kokerskor valt ut livsmedel som är lämpliga att byta ut till ekologiska för att målet ska nås.</p> <p>2013 uppgick de ekologiska inköpen till 23,4 % varför målet inte har uppnåtts.</p>

Kvalitetsgarantier

<i>Kvalitetsgaranti</i>	<i>Resultat (uppfyllt/ inte uppfyllt)</i>	<i>Orsak till avvikelse</i>
Barnen är ute varje dag	Garantin är uppfyllt	
Barnen har möjlighet till fri lek varje dag	Garantin är uppfyllt	
Utvecklingssamtal sker en gång per termin	Garantin är uppfyllt	
Förskolorna har uppdaterade webbsidor där föräldrarna kan hitta aktuell information	Garantin är uppfyllt	
Förskolorna följer en gemensam plan för att underlätta barnets övergång från förskola till förskoleklass eller grundskola	Garantin är uppfyllt	

Förskolorna serverar näringsriktig mat med begränsad mängd socker i enlighet med Livsmedelsverkets riktlinjer	Garantin är uppfylld	
---	----------------------	--

Ekonomiskt resultat

Nämnden totalt

Förskolan inklusive pedagogisk omsorg

Förskola inkl. pedagogisk omsorg	Utfall 2012	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse 2013
Intäkt	25 921	25 925	23 939	1 986
Kostnad	-290 844	-289 896	-288 008	-1 888
Resultat	-264 923	-263 971	-264 069	98

Varav verksamhet i egen regi

Förskola inkl. pedagogisk omsorg	Utfall 2012	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse 2013
Intäkt	167 410	171 437	167 892	3 545
Kostnad	-172 982	-174 069	-167 892	-6 177
Resultat	-5 572	-2 632	0	-2 632

Analys av ekonomiskt resultat

Förskolan har ett positivt resultat på + 0,1 mkr gentemot budget. Utförarna i kommunal regi (egen regi) har ett sammanlagt negativt resultat på - 2,6 mkr.

Det negativa utfallet på kostnadssidan balanseras av + 2 mkr på intäktssidan som huvudsakligen beror på retroaktiva föräldrafakturor från 2011.

Nyckeltal/verksamhetsmätt

T = totalt, kommunala enheter och fristående enheter

K = kommunala enheter

F = fristående enheter

Nyckeltal	2011	2012	2013
Förskolan			
Antal barn i barnomsorgsskole som önskar placering inom 4 månader (interna uppgifter från placeringshandläggare) (K)	55 st (15 aug)	22 st (15 aug)	34 st (15 aug)
Antal lediga förskoleplatser (intern statistik från placeringshandläggare) (K)	70 st (15 sept.)	55 st (15 aug)	134 (15 aug)
Andel personal med högskoleutbildning (Källa: Skolverkets kommunblad) (T)	42 %	41 %	Publiceras 13 mars 2014
Personalens sjukfrånvaro (Intern statistik från personalavdelningen)			
- sjukfrånvarons del av ordinarie arbetstid (%) (K)	6,1 % (jan-nov)	7,1 % (jan-nov)	7,5 % (jan-nov)
- långtidssjukfrånvaro >60 dagar (%) (K)	38,3 % (jan-nov)	36,4 % (jan-nov)	44,8 % (jan-nov)

Framtiden

Barn- och utbildningsnämndens nya riktlinjer för förskola och pedagogisk omsorg kommer att börja gälla under 2014.

Tyresö kommun planerar att lansera en medborgarportal på webben som möjliggör att enkelt jämföra förskolor med varandra för att underlätta val av förskola.

Hösten 2014 kommer den nybyggda förskolan vid Njupkärrs skola att öppna. I samband med detta kommer förskolan Tärningen, Njupkärrs förskola samt lägenhetsavdelningen Killingen inom Kardemummans förskola att läggas ner och dessa barn bereds plats på den nya förskolan.

Paviljongen vid förskolan Speldosan läggs ner och från 1 juli kommer alla barn att rymmas inom förskolans ordinarie lokaler.

Antalet barn i behov av särskilt stöd tenderar att öka. Detta innebär att förskolan måste anpassa verksamheten och satsa på kompetensutveckling för medarbetarna utifrån barnens olika förutsättningar och behov.

Naturvårdsverket genomför tillsammans med förskolecheferna våren 2014 en genomlysning av kommunens samtliga förskolor, såväl kommunala som fristående, avseende kemikalier i förskolemiljön.

Förskolans utvecklingsgrupp fortsätter sitt arbete för en likvärdig förskola med hög kvalitet. Särskilt fokus kommer under 2014 att läggas på fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet med utgångspunkt i de utvecklingsdagar som genomfördes hösten 2013.

Förvaltningen avser att se över brukarundersökningen i syfte att ha statistiskt säkerställda resultat för en kvalitativ och framåtsyftande analys.

Förskollärare och fritidspedagoger är fortfarande briststyrken. Högskolorna i regionen har ökat intaget av studenter på förskollärlinjen, vilket på sikt kan öka rekryteringsbasen. För att bibehålla och attrahera personal finns bland annat möjlighet att delta i nätverk och verksamhetsutveckling. Även volontärresorna är exempel på aktiviteter som kan öka attraktiviteten.

Kommunens planeringsförutsättningar för förskole- och skolverksamhet har väsentligt förändrats över tid. Genom att medborgarna gör aktiva val mellan olika huvudmän blir det svårare att förutse var det uppstår underskott respektive överskott av förskole- respektive elevplatser. Skola och förskola styrs i dag av utbud och efterfrågan där anpassning är central för en god ekonomisk hushållning.

På kommunnivå bedöms nuvarande lokalbestånd täcka förskolans behov inom de närmaste åren, det kan dock vara skillnader om man studerar behoven per delområde.

Arbetet med volymprognos för att säkerställa att antalet förskoleplatser i kommunen matchar framtida behov fortsätter.

Det huvudsakliga utvecklingsarbetet bedrivs lokalt på varje förskola utifrån lokalt identifierade utvecklingsbehov.

Verksamhetsområde nr 8. Grundskola (inklusive grundsärskola och fritidshem)

Verksamhet och syfte

I kommunen finns tretton kommunala grundskolor och tre fristående skolor. Tre av de kommunala skolorna har elever från förskoleklass upp till årskurs nio. En skola har elever från förskoleklass till årskurs fem och en från årskurs fyra till nio. De övriga skolorna bedriver undervisning för elever i förskoleklass till årskurs sex. Av de fristående förskolorna tar en skola emot elever från förskoleklass till och med skolår fem, en tar emot elever från förskoleklass till och med årskurs sex och en fristående resursskola tar emot elever med särskilda behov i de högre årskurserna.

5388 elever går i någon av Tyresö kommuns kommunala skolor. 134 av dessa elever är bosatta i andra kommuner. 342 elever går i fristående skolor i kommunen. 519 elever folkbokförda i Tyresö går i en fristående skola utanför kommunen. Grundsärskolan har 42 elever inskrivna, varav 6 kommer från andra kommuner. 102 elever går i andra kommuners skolor.

Antalet elever i grundskoleålder beräknas komma att utvecklas enligt sammanställningen nedan.

Prognos - antal folkbokförda elever 6-15 år

År	2013	2014	2015	2016	2017
Antal elever	6316	6458	6609	6692	6715

(Källa: Kommunens befolkningsprognos, november 2013)

Grundskolans och grundsärskolans verksamhet syftar till att i enlighet med Läroplanen för grundskolan 2011 respektive Läroplan för grundsärskolan 2011, se till att eleverna inhämtar grundläggande demokratiska värden och nödvändiga kunskaper för ett aktivt liv i ett föränderligt samhälle. Skolans verksamhet arbetar mot de mål som anges i Läroplanen för grundskolan 2011 (Lgr-11) respektive Läroplan för grundsärskolan 2011. Verksamheten ska ge eleverna möjlighet till utveckling genom utforskande verksamhet, i en anda präglad av nyfikenhet och en lust att lära. Genom att erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärarens ledning, såväl i helklass som enskilt, ska skolans pedagoger sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i olika former.

Alla skolverksamheter inom förvaltningen arbetar pedagogiskt på ett sätt som främjar inkludering av alla elever på alla kunskapsnivåer, ett arbets- och synsätt som går under namnet ”En skola för var och en”.

Alla kommunens förvaltningar arbetar aktivt för att motverka drogmissbruk. I grundskolans senare årskurser är detta ett arbetsområde som behandlas inom ramen för kursplanerna inom flera ämnen.

Året som gick

En skola för var och en

Förvaltningens arbete med En skola för var och en fortsätter. Syftet är att skapa inkluderande lärmiljöer som gynnar alla elever på alla kunskapsnivåer och motverka all form av exkludering.

Sedan hösten 2012 är Tyresö med i ett forsknings-samarbete med 11 andra kommuner, Malmö högskola och Specialpedagogiska skolmyndigheten SPSM. Forskningsprogrammet heter "Inkluderande lärmiljöer" och koordineras av IFOUS – Innovation forskning och utveckling i skolan. Forskningsprogrammet syftar till att bygga upp kunskap på tre nivåer: förvaltnings- skollednings- och klassrumsnivå, om hur man skapar förutsättningar för fler elever att lyckas i skolan. Just ett inkluderande perspektiv lyfts som en framgångsfaktor bland andra hos framgångsrika skolor.

Forskningen visar bl.a. på följande:

- Exkluderande lösningar innebär att man sänker kunskapsförväntningarna på de "flyttade" eleverna. Skolresultaten i de särskilda undervisningsgrupperna är extremt dåliga.
- Studier visar att variationen i undervisningen och därmed elevernas lärande gynnas av heterogena grupper där eleverna uppfattar och förstår ett fenomen på olika sätt.
- Kamrateffekten har stor betydelse. I en heterogen grupp finns möjligheter att ta efter beteende, motivation och inställning till skolarbete genom påverkan av välfungerande och högpresterande klasskamrater.
- Kompetensen hos medarbetarna i de särskilda undervisningsgrupperna har ofta varit inriktad på att hantera elevernas sociala beteende snarare än deras pedagogiska behov. Ofta har det saknats lärarkompetens med behörighet i olika ämnen och i många fall har det också saknats specialpedagogisk kompetens. Många gånger får assistenter ta hand om elever med störst behov av stöd.
- Det är ofta svårt att återkomma till en vanlig klass efter att ha blivit placerad i särskild undervisningsgrupp. En exkluderande placering är ofta ett beslut som får livslång verkan för den placerade eleven.

Både skollag och läroplan föreskriver att ett inkluderande perspektiv ska råda i skolan. Detta stöds av Salamancadeklarationen från 2006 samt både FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och FN:s konvention om barnets rättigheter. Endast rektor får, med stor restriktivitet, fatta beslut om placering i särskild undervisningsgrupp.

Hösten 2012 lades flera kommunövergripande små undervisningsgrupper ner och frigjorda medel delades ut i skolpeng och som sociodemografisk tilldelning. Det nätverk av lärare från samtliga skolenheter som startades hösten 2011 har under året träffats i kommunen och även deltagit i såväl nationella som regionala forskningsseminarier inom ramen för forskningsprogrammet. Vid seminarierna delges forskningsrön och utrymme ges till diskussioner på de tre olika nivåerna.

Ett system med kritiska vänner mellan skolor har byggts upp inom forskningsprogrammet och Tyresöskolor besökte skolor i Stockholm, Botkyrka och Borlänge. I oktober bjöd Tyresö in till ett regionalt seminarium med deltagare från ovan nämnda kommuner samt Linköping för att ge och få feedback utifrån gjorda besök. Dessutom bidrog Skoldatatekets specialpedagog med en workshop för att skapa förståelse för hur elever med olika funktionsnedsättning upplever skolan och skoluppgifter.

I kommunen har arbetet med en skola för var och en fortsatt. Lokalt har satsningar på kompetensutveckling gjorts, satsningar att höja såväl låg- som högpresterande elevers resultat samt värdegrundsarbete och bemötande, allt utifrån lokala behov. Dessutom har arbetet i det kommunala nätverket för att diskutera inkluderingsfrågor fortsatt.

Förstelärare

Under våren fördes diskussioner inom ledningsgruppen och med representanter för lärarfacken hur en satsning på förstelärare skulle se ut i Tyresö. Man enades om att uppdraget som förstelärare inledningsvis skulle vara ettårigt. Beslut fattades om ett ansökningsförfarande med ansökan, rektorsenkät och kollegaenkät. Strax innan sommarlovet kommunicerades detta till skolorna. Från Barn- och utbildningsförvaltningen inkom 26 ansökningar varav 18 erbjöds och tackade ja till uppdraget. Tillsammans med

Utvecklingsförvaltningens 3 förstelärare har Tyresö för tillfället 21 förstelärare av bidragsramens 23. Förstelärarna har fått ett lönepåslag om 5000 kr vilket bekostas av statsbidrag. Alla enheter har inte förstelärare och uppdraget ser olika ut på olika enheter. Under våren 2014 kommer detta att följas upp inför nästa ansökan.

Nätverk för fritidshemsutveckling

Sedan våren 2012 träffas personal från samtliga kommunala skolors fritidshem i ett nätverk tre till fyra gånger per termin. Oftast sker träffarna ute på fritidshemmen för att deltagarna ska kunna ta del av miljöer och arbetssätt och diskutera utifrån detta eller inläst litteratur. En av träffarna var en förmiddag med föreläsningar av både en forskare från Borås högskola och ett par erfarna fritidspedagoger och författare med fokus på fritidshemmets roll och utveckling.

Matematiklyftet

Höstterminen 2013 inleddes en kommunövergripande kompetensutveckling inom matematik – Matematiklyftet – som bekostas av statsbidrag. Det är skolverkets satsning för att lyfta resultaten i svensk skola och samtliga kommunens matematiklärare deltar i satsningen som bygger på kollegialt lärande. På varje skolenhet har en matematikhandledare utsetts för att leda arbetet på den egna enheten och en person har fått en övergripande roll i kommunen att leda matematikhandledarna för att bidra till utveckling i samtliga kommunala skolor.

Skapande skola

Under året har så gott som samtliga elever i årskurs F-9 deltagit i en kulturaraktivitet kopplad till skolan. Dans, teater, opera, film och nycirkus är exempel på vad eleverna fått uppleva, både i form av föreställningar och workshops. Satsningen bekostas av statsbidrag från Kulturrådet.

Tyresö Återvändarskola

Tyresö Återvändarskola har nu funnits i kommunen under tre år som permanent enhet och fortsätter att fånga upp de elever i kommunen som av en eller annan anledning glidit ur skolsystemet och blivit hemmasittare. Under 2013 arbetade Återvändarskolan med 10 elever som togs emot i de nya lokalerna i Kvarnhjulet.

En sammanställning som gjordes under året visade att av de totalt 31 elever som har slussats ut från Återvändarskolan sedan starten har 27 sysselsättning i dag. Återvändarskolan fångar numera upp eleverna tidigare, vilket innebär att de inte hunnit vara frånvarande från skolan lika långa perioder som tidigare.

Återvändarskolan består av två heltidstjänster och tar emot upp till 8 elever samtidigt. Arbetet består dels i att möta, stötta och undervisa de berörda eleverna men mycket kraft läggs också på att få såväl hem som nätverk kring eleverna att fungera.

Tyresö Skoldatatek & Språkotek

Tyresö Skoldatatek & Språkotek är en kommunövergripande verksamhet och en pedagogisk träffpunkt med fokus på inkluderande lösningar för barn och elever i kommunens förskolor och grundskolor. Skoldatateket & Språkoteket utvärderar nyheter inom IT och specialpedagogik samt samlar och sprider information och goda idéer.

I syfte att sprida ett specialpedagogiskt förhållningssätt tillhandahåller Skoldatateket/Språkoteket löpande:

- Föreläsningar, utbildningar och workshops.
- Konsultation i elevärenden
- Utlåningsverksamhet i samband med konsultation
- Handledning
- Nätverk för specialpedagoger och pedagoger i förskolan och grundskolan.

Till Skoldatastatistiken inkom 114 elevärenden under läsåret 2012/2013. Dessutom ansvarar Skoldatastatistiken för kommunlicenser för kompensatoriska hjälpmedel samt inlästa läromedel.

Kvalitetspriset

Breviks skola tilldelades kommunens kvalitetspris. I motiveringen framhölls bland annat organisation i pedagoglag, extra satsning på basämnen svenska, matematik, engelska samt idrott, hög grad av individanpassning samt goda resultat.

Lokalförändringar

Under året inledde förvaltningen ett stort volymprognosarbete för att säkerställa tillgång till förskole- och skolplatser i Tyresö över tid. Detta arbete inleddes med område Trollbäcken för att under 2014 fortsätta med övriga kommundelar. I arbetet har en överkapacitet med cirka 600 skolplatser identifierats i kommunen. Detta antal kommer att öka när Engelska skolan etablerar sig från höstterminen 2014. I område Trollbäcken finns ingen överkapacitet avseende skolplatser i de yngre årskurserna men konsekvensen av Engelska skolan kan bli överkapacitet i årskurs 4-9.

Paviljongen Udden på Fornuddens skola revs på grund av mögelangrepp och ersattes av en tillfällig paviljong.

Vid Tyresö skola sades paviljongen Stiernan upp. I skolan har byggnation av en ny hemkunsksal inletts då denna för närvarande inryms i Stiernan.

Under vårterminen var årskurs 6 på Stimmets skola inrymd i Nyboda skolas plan 3 eftersom ventilationen på Stimmets skola byttes ut. Under hösten flyttade modersmålslärarna och elevhälsans psykologer in på plan 3 i Nyboda skola.

På Strandskolan byttes ventilationen ut, tillagningskök färdigställdes och i samband med det byggdes en ny hemkunsksal.

På Fårdala skola och Hanvikens skola påbörjades ombyggnaden av tillagningskök. Efter detta återstår endast Sofiebergsskolans kök att byggas om.

Centralköket lades ner sista december och upphandling gjordes under hösten av matleverans till Sofiebergsskolan och Hanvikens skola. Centralkökets personal erbjöds och accepterade anställning i skolornas tillagningskök.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund genomförde inspektion gällande framförallt buller och ventilation på förskolor och skolor.

Engelska skolan

Engelska skolan beviljades tillstånd att starta skola i Tyresö hos Skolinspektionen. Detta är positivt då det finns ett stort intresse från vårdnadshavare att placera sina barn där. Hur detta kommer att påverka de kommunala skolorna är under utredning.

Brukarundersökning

För första gången var det företaget CMA som genomförde brukarundersökningen. Undersökningen omfattar samtliga verksamheter inom förskolan, pedagogisk omsorg och grundskolan i Tyresö kommun, såväl kommunala som fristående. Sammanlagt har 7 332 elever eller föräldrar ombetts att delta i undersökningen och 4 410 har besvarat enkäten, vilket ger en total svarsfrekvens motsvarande 60 procent. Detta innebär en minskning jämfört med 2012. För föräldrar i grundskolan är svarsfrekvensen 58 % (F-klass), 54 % (fritidshem), 51 % (åk 1), 49 % (åk 2), 58 % (åk 3), 51 % (åk 5) respektive 49 % (åk 8). För eleverna är svarsfrekvensen 78 % (åk 5) respektive 94 % (åk 8).

CMA research anger att svarsfrekvenser över 60 % i grundskolan F-6 och 50 % åk 7-9 är att betrakta som relevanta. För elever är procentsatsen 80 % att betrakta som relevant. Vi kan

se att föräldrarnas svarsfrekvenser i samtliga svarsgrupper gällande grundskola samt elevernas i åk 5 är lägre än angivet lägstavärde. För elever i åk 8 är värdet högre än angivet lägstavärde.

Sammantaget visar detta att undersökningen är att betrakta som tillförlitlig endast för elever åk 8. Övriga undersökningar är det tveksamt att dra djupgående slutsatser utifrån.

Svarsfrekvenserna kan ha påverkats av flera möjliga faktorer. Bland annat har kommunen bytt leverantör av tjänst, vilket skedde med relativt kort tidsfrist för att påbörja planeringen i god tid. De förseningar som enkäten drabbades av 2013 är avhjälpna inför 2014.

De utmärkande dragen för årets enkätundersökning är:

Grundskola

- Elever och elevers föräldrar svarar att man trivs och känner sig trygg i skolan.
- Föräldrar till flickor i grundskolan svarar oftare att deras barn trivs i skolan än vad föräldrar till pojkar gör.
- När eleverna själva får ange hur de trivs är det fler pojkar som svarar att de trivs.
- Föräldrar anser att deras barn får stöd och hjälp i skolan.
- Yngre elever och föräldrar till yngre barn/elever är mer positiva till undervisningen än äldre elever.
- 9 av 10 föräldrar till barn i förskoleklass till och med åk 5 skulle rekommendera sitt barns skola. 7 av 10 föräldrar till elever i åk 8 och elever i åk 5 skulle göra detsamma. Siffran för elever i årskurs 8 är 6 av 10.

Fritidshem

Mest nöjd med fritidsverksamheten är föräldrar till barn i förskoleklass och utvecklingen är att de blir allt nöjdare.

Som utvecklingsområden kan nämnas

I föräldraenkäten: Arbetet med normer och värden, framförallt arbetet med kränkande behandling. Vidare att eleverna får det stöd och hjälp som behövs samt lärarnas engagemang i elevernas utveckling.

I elevenkäten: Trivsel och påverkan (att rektor ska lyssna till vad eleverna tycker) samt lusten att lära. 6 av 10 elever i årskurs 8 anser att skolarbetet inte gör dem så nyfikna att de får lust att lära sig mer. Elevernas lust att lära är ett område för utveckling.

Granskning av Särskilt stöd

Under våren gjorde revisionsbyrån PWC en granskning av ”om Barn- och utbildningsnämnden genom sin styrning och uppföljning arbetar på ett ändamålsenligt sätt med stöd till elever med behov av särskilt stöd”. Efter genomförd granskning bedömdes att nämnden styr och följer upp verksamheten på ett sådant sätt att den säkerställer att skolorna arbetar enligt gällande regelverk och att alla elever ges likvärdiga förutsättningar gällande särskilt stöd.

Tillsyn av Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket påbörjade under hösten en granskning av verksamheterna inom både Utvecklingsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen. Granskarna fann att det på kommun- och förvaltningsnivå finns tillräckliga och ändamålsenliga rutiner och dokument för att säkerställa arbetsmiljön. Verktöget SMART (Skydd mot alla risker och tillbud) kommer att bidra till ytterligare systematik i arbetet. Arbetet fortsätter under 2014 på enhetsnivå.

Synpunkter och klagomål

Från årsskiftet till 1 oktober 2013, då Synpunktshanteringen övergick till Medborgarfokus ansvar genom kommunens nya e-tjänstsystem, inkom 57 synpunkter till Barn- och utbildningsförvaltningen. 24 av dessa synpunkter är individärenden, 33 övriga synpunkter.

Angående grundskolan gällde synpunkterna bland annat

- organisation/verksamheten i skolorna (13st),
- skolvalet och/eller överklagan av beslut om skolplacering (11st),

Övriga inkomna synpunkter har handlat om:

- skolskjuts (4st)
- skolportalen (3st)
- elev-och föräldraenkäten (2st)
- skolmaten (2st)

Tillsyn av Medborgarfokus

Kvalitetsgruppen genomförde temagranskning avseende hur föräldrainflytandet fungerar inom Tyresö kommuns grundskolor.

Sammanfattade resultat avseende föräldrainflytande:

Föräldrarna erbjuds samtal i olika former på samtliga skolor. Däremot saknas föräldraråd på ca 40 % av skolorna. Inom varje skolenhet analyseras resultatet i samverkan med föräldrar för att åstadkomma en så stor samverkan som möjligt.

Arbetet mot kränkande behandling

I Tyresö kommun anmäler skolorna kränkningar till Barn- och utbildningsförvaltningen. Två gånger per år redovisas anmälningarna för Barn- och utbildningsnämnden. Kommunen uppfyller därmed skollagens krav på att anmäla kränkningar till huvudmannen. I anmälningsblanketten fyller skolorna i vad som inträffat, vilka åtgärder som vidtas och hur ärendena följs upp. Vid de båda avstämningsstillfällena under år 2013 hade cirka 35 anmälningar inkommit. I övervägande del av anmälningarna, cirka 85 %, var det pojkar som var inblandade både när det gäller att ha utsatt någon för kränkningar och att ha blivit kränkt. I samtliga rapporterade kränkningsfall har samtal förts med elever, lärare/mentorerna och vårdnadshavare. När det funnits behov har specialpedagoger, kuratorer och psykologer kopplats in. I förekommande fall har ärendena även tagits upp i elevvårdskonferenser, med antimobbningssteam, hjälpgrupper och det Mobila teamet.

Under år 2013 gjordes också, på uppdrag från Barn- och utbildningsnämnden, en kartläggning kring vilka metoder skolorna i Tyresö använder i arbetet mot kränkande behandling. Samtliga skolenheter i Tyresö kommun uppfyller skollagens krav på att ha en årlig plan mot kränkande behandling. I skolornas planer beskrivs hur man arbetar med att förebygga och åtgärda kränkningar på olika sätt. Planerna innehåller bland annat kartläggningar av risksituationer och checklistor för hur personalen ska agera i konkreta kränkningssituationer.

Volontärresor

Hösten 2013 reste fyra pedagoger (tre från förskola och en från grundskola) på volontärresa. Resmålen och projekten var: barnhem i Ghana, barnhem i Thailand och skola i Indien. Volontärerna har på olika sätt dokumenterat sina resor och utvecklar verksamheten för både elever och kollegor utifrån gjorda erfarenheter.

Introduktionsår

Under året har behovet av mentorer till nyutexaminerade lärare och förskollärare kunnat tillgodoses.

Förändringar i skolvalet

Nämnden fattade beslut om att syskonförtur ska vara ett kriterium i skolvalet. Detta kommer att innebära att familjer inte riskerar att få sina barn placerade i olika skolor.

Nämndplanens mål

T = totalt, kommunala enheter och fristående enheter

K = kommunala enheter

F = fristående enheter

<i>Mål</i>	<i>Resultat</i>	<i>Analys/Kommentar</i>
Mål att uppnå 2013		
Mål 1 Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen i förskoleklass ska vara minst 75 %. Nuläge: 71,9 % år 2011. (Källa: "Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen", Skolverkets kommunblad)(T)	Det senast publicerade jämförelsetalet, 47 %, avser verksamhetsåret 2012. Resultat för 2013 publiceras 13 mars 2014.	Resultatet har försämrats markant. Bedömningen är att resultatet varierar bland annat beroende på att personalen i förskoleklass följer med eleverna till åk 1-3 på vissa skolor.
Mål 2 Personaltätheten på fritidshemmen "Inskrivna elever per anställd" ska vara minst i nivå med den kommungemensamma gruppen. (Källa: Skolverkets kommunblad) (T)	2012 var siffran 12,0 att jämföra med den kommungemensamma gruppens 12,9. Resultat för 2013 publiceras 1 april 2014.	Prognosen utifrån 2012 års resultat är att målet kommer att nås.
Mål 3 Andelen föräldrar som upplever att "Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för mitt barn" ska ha ökat. Nuläge: 95 % tycker att det stämmer bra eller mycket bra. (Källa: Kommunens brukarenkät) (I)	Resultatet 2013 är att 82 % av föräldrarna anser att påståendet "Fritidshemmets verksamhet är stimulerande och utvecklande för mitt barn" stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra.	Andelen nöjda brukare har minskat. Det försämrade resultatet kommer att följas upp på varje skolenhet samt inom ramen för nätverket för fritidshemsutveckling.
Mål 4 Andelen föräldrar som upplever att "Jag är nöjd med verksamheten på mitt barns fritidshem" ska ha ökat. Nuläge: 86 % tycker att det stämmer bra eller mycket bra. (Källa: Kommunens brukarenkät) (T)	Resultatet 2013 är att 83 % av föräldrarna anser att påståendet "Jag är nöjd med verksamheten på mitt barns fritidshem" stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra.	Andelen nöjda brukare har minskat. Det försämrade resultatet kommer att följas upp på varje skolenhet samt inom ramen för nätverket för fritidshemsutveckling.

<p>Mål 5 a Måluppfyllelsen ska vara minst 90 % per delprov på de nationella proven i matematik för åk 3. (I)</p>	<p>Matematik 2013 A. Muntlig kommunikation: 93,8 % B. Skriftliga räknemetoder, statistik: 83,4 % C. Bråk, uppdelning av tal: 97 % D. Geometriska begrepp: 92,4 % E. Taluppfattning, huvudräkning: 95,1 % F. Problemlösning: 88,1 % G. Mätning: 96,3 %</p>	<p>Måluppfyllelsen är hög på alla delprov. Målet om 90 % måluppfyllelse uppnås i fem av sju delprov. Resultatet har försämrats jämfört med 2012 då sex av åtta prov uppnådde målvärdet.</p>
<p>Mål 5 b Måluppfyllelsen ska vara minst 90 % per delprov på de nationella proven i svenska för åk 3. (I)</p>	<p>Svenska 2013 A. Muntlig uppgift: 87,7 % B. Läsning skönlitterär text: 96,8 % C. Läsning faktatext: 95,3 % D. Elevens högläsning: 95,5 % E. Läsning textsamtal: 97,3 % F. Skrivuppgift berättande text: 92,4 % G. Skrivuppgift stavning interpunktion: 90,1 % H. Skrivuppgift faktatext: 89,7 %</p>	<p>Måluppfyllelsen är hög på alla delprov. Målet om 90 % måluppfyllelse uppnås i sex av åtta delprov. Resultatet har förbättrats sedan 2012 då fem av åtta prov uppnådde målvärdet.</p>
<p>Mål 6 Minst 92 % av eleverna ska vara godkända till ett nationellt program (minimum 8 ämnen = yrkesprogram) på gymnasiet. Nuläge 90,9 % (Källa: Skolverket) (I)</p>	<p>2013 var 86,1 % av eleverna i Tyresö godkända till gymnasieskolans yrkesprogram.</p>	<p>Andelen behöriga till yrkesprogrammet sjunker från 89,5 % till 86,1 % mellan 2012 och 2013. Tyresö hamnar därmed under rikssnittet. Resultatet har analyserats i samarbete med rektorena. Behov av insatser varierar mellan skolenheterna</p>
<p>Mål 7 Den ogiltiga frånvaron får högst uppgå till 2,8 %. Nuläge: 3,32 % åk 7-9. (Källa: Intern statistik, Extens, mätperiod januari-juni 2012) (K)</p>	<p>2,31 % ogiltig frånvaro (augusti-december, HT13)</p>	<p>Andelen ogiltig frånvaro i åk 7-9 är bättre än målet. Statistiken för den ogiltiga frånvaron januari-juni 2013 är dock inte tillförlitlig då andelen lärarkvitterade lektioner inte är tillfredsställande.</p>
<p>Mål 8 Minst 95 % av föräldrarna ska vara nöjda: "Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns skola" (Källa: Förvaltningens brukarenkät för grundskolan) (K)</p>	<p>88 % av föräldrarna var helt eller delvis nöjda med verksamheten i sitt barns skola.</p>	<p>Andelen nöjda brukare har minskat. Resultatet har försämrats sedan 2012 då 92 % av föräldrarna var helt eller delvis nöjda. Resultatet kommer att följas upp på berörda skolenheter.</p>

Kommungemensamma uppdrag

<i>Uppdrag</i>	<i>Status</i>
Taxor och avgifter	Grundskola och grundsärskola är kostnadsfri. Fritidshemsavgiften styrs av nationellt reglemente för maxtaxa. För fritidsklubb tas en avgift om 500 kr per termin ut.
Hög trygghet	Skolorna arbetar medvetet med trygghetsskapande åtgärder inom ramen för undervisningen, samt exempelvis: Aktivt mentorskap. Kartläggning av risker för otrygghet och kränkningar. Förebyggande och åtgärdande insatser i likabehandlingsplan utifrån kartläggningen. Ordningsregler kända av alla. Trygghetsteam/annan form av antimobbningsarbete. Utbyggd och tillgänglig elevhälsa med fokus på det förebyggande arbetet. Fritidspersonal och rastverksamhet. God vuxentillgång på raster och vid lunch. Goda kontakter med övriga instanser i samhället, till exempel fritidsgård, närpolis, mobila teamet och socialtjänsten. Systematiskt arbetsmiljöarbete. Kränkningar rapporteras till förvaltningschef och tas upp i nämnd två gånger per år.
Ekologiska livsmedel	Målet var att 25 % av inköpen skulle vara ekologiska. Förvaltningens kostsamordnare har i dialog med kökschefer, husmödrar och kockar/kokerskor valt ut livsmedel som är lämpliga att byta ut till ekologiska för att målet ska nås. 2013 uppgick de ekologiska inköpen till 23,4 % varför målet inte har uppnåtts.

Kvalitetsgarantier

<i>Kvalitetsgaranti</i>	<i>Resultat (uppfylld/ inte uppfylld)</i>	<i>Orsak till avvikelse</i>
Eleverna har schemalagda värdegrundsövningar som syftar till god självbild samt respekt och empati för andra.	Garantin är inte uppfylld.	Alla skolor har inte värdegrundsarbetet schemalagt utan väver in det i övrig undervisning. Samtliga skolor bedriver dock ett aktivt värdegrundsarbete.
Elevernars utveckling och lärande följs upp och dokumenteras i Unikum, ett gemensamt system som följer eleven genom grundskolan och grundsärskolan.	Garantin är inte uppfylld.	En skola använder inte Unikum.

Skolorna har elevråd och klassråd som ger eleverna möjlighet att påverka verksamheten. I särskolan ges eleverna möjlighet till inflytande utifrån sina och gruppens förutsättningar.	Garantin är uppfylld	
Skolorna följer gemensamma planer för att underlätta elevernas övergång mellan skolformer och stadier.	Garantin är uppfylld	
Skolorna har uppdaterade webbsidor där föräldrarna kan hitta aktuell information	Garantin är uppfylld	
Fritidshemmen informerar regelbundet föräldrar om verksamhetens innehåll	Garantin är uppfylld	
Skolorna serverar näringsriktig mat med begränsad mängd socker i enlighet med Livsmedelsverkets riktlinjer.	Garantin är uppfylld	

Ekonomiskt resultat

Nämnden totalt

Grundskolan inklusive grundsärskolan och fritidshem

Grundskola mfl	Utfall 2012	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse 2013
Intäkt	47 463	47 451	44 598	2 853
Kostnad	-621 229	-652 153	-638 336	-13 817
Resultat	-578 496	-604 702	-593 738	-10 964

* Inkl. modersmål gymnasiet -1,3 mkr

Varav verksamhet i egen regi

Grundskola mfl	Utfall 2012	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse 2013
Intäkt	402 316	529 564	505 080	24 484
Kostnad	-392 146	-528 672	-505 080	-23 592
Resultat	10 170	892	0	892

Analys av ekonomiskt resultat

Grundskolan, inklusive modersmål gymnasiet, har ett negativt resultat på – 10,9. Den största differensen i kostnader beror på budgettekniska fel då nivån på skolpengen varit för hög gentemot ram vilket i sin tur berodde på felaktigt antagande kring antal interkommunala elever. Detta innebär en felräkning på cirka - 10 mkr.

Vidare har kostnaderna för modersmål med studiehandledning ökat gentemot budget: för gymnasieelever -1,3 mkr och för grundskoleelever -1,7 mkr gentemot budget. Detta beror på ett ökat antal elever med behov av modersmålsundervisning.

Det positiva utfallet på intäktssidan (+ 2,8 mkr) beror bland annat på att kommunen mottagit fler elever till grundsärskolan än beräknat. Kommunens egna resultatenheter uppvisar ett positivt resultat på + 0,9 mkr för 2013.

Nyckeltal/verksamhetsmått

T = totalt, kommunala enheter och fristående enheter

K = kommunala enheter

F = fristående enheter

<i>Nyckeltal</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
Grundskola			
Personalens sjukfrånvaro (intern statistik från personalavdelningen)			
-sjukfrånvarons del av ordinarie arbetstid (%) (K)	5,0 % (jan-nov)	5,9 % (jan-nov)	6,3 % (jan-nov)
-långtidssjukfrånvaro >60 dagar (%) (K)	42,2 % (jan-nov)	45,0 % (jan-nov)	48,9 % (jan-nov)
Ogiltig frånvaro, åk 7-9 (intern statistik ur "Extens") (K)	-	3,06 % (aug-jun läsåret 11/12)	2,31 % (aug-dec, ht 2013)
Nationella prov åk 3 (Skolverkets statistik) (T)	Ma: 68,9 % Sv: 75,1 %	Ma: 78,8 % Sv: 68,7 %	Ma: 74,7 % Sv: 82,4 %
Nationella prov åk 6 (Skolverkets statistik) Andel (%) elever med provbetyg A-E (godkänt resultat) (T)	Mättes ej	Ma: 73,7 % Sv: 75,2 % Eng: 85,0 %	Ma: 96,0 % Sv: 96,8 % Eng: 98,1 %
Nationella prov åk 9 (Skolverkets statistik) (T)	Ma: 79,0 % Sv: 98,1 % SVA: .... Eng: 99 %	Ma: 86,7 % Sv: 98,0 % SVA: ..... Eng: 98,3 %	Ma: 87,8 % Sv: 94,9 % SVA: 70,4 % Eng: 97,1 %

Betyg åk 6 Andel som nått målen i alla ämnen: (Intern statistik) (K)	-	-	77,6 %
Betyg åk 7 Andel som nått målen i alla ämnen: (Intern statistik) (K)	-	-	67,8 %
Betyg åk 8 Andel som nått målen i alla ämnen: (Intern statistik) (K)	-	-	69,3 %
Betyg åk 9 (Skolverkets statistik) (T) Meritvärde: Andel som nått målen i alla ämnen: Gymnasiebehörighet:	216,4 p 78,9 % 90,9 %	216,8 p 78,5 % 89,5 %	210 p 76,2 % 86,1 %
Simkunnighet (andelen barn som tagit "Järnmärket" ¹ , intern statistik från idrottslärarna på enheterna) (K)	Mättes ej	Mättes ej	Årskurs 2: 77 % Årskurs 5: 92 %
Grundsärskola			
Ogiltig frånvaro åk 7- 9 (intern statistik ur "Extens") (K)	-	-	4,57 % (aug-dec, ht 2013) OBS! Litet underlag
Föräldrainflytande – "Mina och mitt barns synpunkter tas tillvara på ett bra sätt" (Källa: Förvaltningens Brukarenkät, OBS! endast en mätpunkt per år) (K)	91 %	96 %	88 %

¹ Järnmärket: Dyka från kant, simma 50 meter magläge på djupt vatten, 25 meter ryggsim på djupt vatten, flyta 1 minut.

Framtiden

Arbetet med en skola för var och en, och forskningssamarbetet inom ”Inkluderande lärmiljöer” fortsätter.

Antalet barn i behov av särskilt stöd tenderar att öka. Detta innebär att skolan måste anpassa verksamheten och satsa på kompetensutveckling för medarbetarna utifrån barnens olika förutsättningar och behov.

Antalet nyanlända elever och elever med olika funktionsnedsättning ökar, vilket innebär att skolan måste anpassa såväl organisation och gruppstorlek som lokaler och medarbetarnas kompetens utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.

Antalet förstelärare utökas. Bidragsramen för Tyresö läsåret 2014/15 omfattar 67 personer att jämföras med årets 23.

Ett antal föreningar kommer efter ansökan att erbjudas möjlighet att starta profilfritids för elever i årskurs 3-6.

2014 kommer syskonförtur för första gången att vara ett kriterium vid skolplacering.

Fortsatt arbete i nätverket för fritidshemsutveckling.

Skolverket har fått uppdraget av regeringen att genomföra en fortbildning inom läs- och skrivutveckling med fokus på kollegialt lärande. Detta läsluft kommer att pågå från läsåret 2014/15 till och med läsåret 2017/18.

Skolinspektionen genomför inspektion i Tyresö våren 2014.

Fortsatt arbete inom matematiklyftet under vårterminen 2014.

Ansökan om statsbidrag för att fortsatt arbete med kultursatsningen Skapande skola.

Beträffande modersmålet pågår en översyn.

Tyresö planerar att lansera en medborgarportal på webben som möjliggör att enkelt jämföra skolor med varandra för att underlätta val av skola.

Förvaltningen avser att se över brukarundersökningen i syfte att ha statistiskt säkerställda resultat för en kvalitativ och framåtsyftande analys.

Förskollärare och fritidspedagoger är fortfarande bristyrken. Högskolorna i regionen har ökat intaget av studenter på förskollärlinjen, vilket på sikt kan öka rekryteringsbasen. För att bibehålla och attrahera personal finns bland annat möjlighet att delta i nätverk och verksamhetsutveckling. Även volontärresorna är exempel på aktiviteter som kan öka attraktiviteten.

Den 1 juli 2015 gäller behörighetsförordningen för lärare fullt ut och efter det får endast legitimerade lärare ansvara för undervisningen och sätta betyg. För att säkerställa behörigheten är det viktigt att lärarna utnyttjar de möjligheter som Lärarlyftet II erbjuder. En dags ledighet för inläsning per högskolepoäng med bibehållen lön erbjuds den som studerar inom lärarlyftet II. För att kunna överblicka behörigheterna i kommunen och därigenom arbeta proaktivt med personalen kommer IT-stöd för detta behövas. På små skolor kan tjänsteunderlaget vara så litet att det blir svårt att säkerställa behörigheten. Det är även möjligt för fritidspedagoger att läsa in praktisk-estetiska ämnen och genom detta bli behöriga att undervisa. Åtta lärare har deltagit och läst bild, engelska, matematik, bild för fritidspedagoger och NO.

För att öka andelen legitimerade speciallärare i grundsärskolan är det möjligt att delta i Lärarlyftet II för att nå behörighet och legitimation. Detta är en yrkesutbildning som omfattar 90 högskolepoäng. En lärare i kommunen genomgår denna utbildning för närvarande.

Kommunens planeringsförutsättningar för förskole- och skolverksamhet har väsentligt förändrats över tid. Genom att medborgarna gör aktiva val mellan olika huvudmän blir det svårare att förutse var det uppstår underskott respektive överskott av förskole- respektive elevplatser. Skola och förskola styrs i dag av utbud och efterfrågan där anpassning är central för en god ekonomisk hushållning.

Kommunen bedöms idag ha en överkapacitet av skolplatser inom den kommunalt drivna grundskolan. Detta kommer att öka ytterligare genom etableringen av Engelska skolan.

Arbetet med volymprognos för att säkerställa att antalet elevplatser i kommunen matchar framtida behov fortsätter.

I dag har kommunen flera små skolor med otillräckligt antal elever för att balansera intäkter (elevpeng) mot de kostnader (företrädesvis personalkostnader och lokalkostnader) som finns. Grundskolans verksamhet behöver anpassas till aktuella förutsättningar genom att till exempel tillskapa specialsalar för övningsämnen.

Det huvudsakliga utvecklingsarbetet bedrivs lokalt på varje enhet utifrån lokalt identifierade utvecklingsbehov.

Verksamhetsområde nr 9 Fritidsgårdar

Verksamhet och syfte

I kommunen finns tre fritidsgårdar; Nyboda, Kringlan och Bergfoten, samt tre träffpunkter; i Strand, Krusboda och Brevik. Träffpunkten i Brevik drivs i samverkan mellan kommunen och villaägarföreningen. Verksamheterna är öppna för alla ungdomar, med undantag för Bergfotens fritidsgård, som bedriver verksamhet särskilt riktad till ungdomar med funktionsnedsättning. Vid flera av fritidsgårdarna drivs även fritidsklubsverksamhet för barn i åldern 10-12 år. Verksamheten är öppen på eftermiddagarna klockan 14:00-17:00 alla vardagar under terminerna.

Fritidsgårdsverksamheten syftar till att ge eleverna en meningsfull fritidsverksamhet, efter skoltid, genom en rolig, varierande och trygg verksamhet. Verksamheten ska präglas av respekt för varje enskild individ och anpassas så att alla ungdomar kan delta i verksamheten.

Året som gick

Verksamheten "Unga föräldrar" har genomförts under året och har hela tiden växt. Cirka 35 unika föräldrar har besökt verksamheten som är uppskattad av de unga föräldrarna och även de blivande unga mammor har deltagit. Under året har verksamheten haft besök av bland annat en språkpedagog och en kurator.

Under hösten 2013 verksamhet för 12-16 år på eftermiddagar öppnast upp i Östra Tyresö. Verksamheten bedrivs i Träffpunkt Strands lokaler. Verksamheten har varit välbesökt och kommer att fortsätta under 2014.

Verksamheten har 11 tillsvidareanställda fritidsledare varav cirka 65 % har fritidsledarutbildning, 1 hälsopedagog och 15-20 timanställda med olika kompetenser. Bland de timanställda finns ett antal danslärare som endast jobbar med fritidsgårdarnas dansverksamhet. Fritidsledare i Tyresö jobbar ibland på flera verksamheter i syfte att sprida deras kompetenser till fler ungdomar i kommunen. Detta gör också att verksamheten snabbt kan förändras utifrån ungdomarnas önskemål. En stor del av verksamheten bedrivs idag för 10-12 åringar i form av fritidsklubbar.

Personalens arbetsmiljö är god och personalen erbjuder kontinuerlig handledning. Sjukfrånvarotalen är bland de lägre i kommunen.

Nämndplanens mål

<i>Mål</i>	<i>Resultat</i>	<i>Analys/Kommentar</i>
Mål att uppnå 2013		
Det ska finnas en fritidsgård/träffpunkt i alla kommundelar. Nuläge: Fritidsgårdar finns i två av våra tre kommundelar - i Trollbäcken, centrala Tyresö men inte i östra Tyresö.	Målet är uppfyllt.	En träffpunkt har startats i östra Tyresö.

Kommungemensamma uppdrag

<i>Uppdrag</i>	<i>Status</i>	
Taxor och avgifter	Fritidsgårdarnas verksamhet är anslagsfinansierad. Alla arrangemang är kostnadsfria.	
Hög trygghet	Fritidsgårdsverksamheten syftar till att ge ungdomar en meningsfull, rolig, varierande och trygg fritid. Verksamheten präglas av respekt för varje enskild individ och anpassas så att alla ungdomar kan delta i verksamheten. Verksamheten bidrar till tryggheten i kommunen genom uppsökande fältverksamhet.	
Ekologiska livsmedel	Förvaltningen mäter inte detta separat för fritidsgårdarna, då endast små inköp för mellanmål görs.	

Kvalitetsgarantier

Kvalitetsgaranti	Resultat (uppfylld/ inte uppfylld)	Orsak till avvikelse
Alla som kommer till fritidsgården får ett personligt bemötande av personalen.	Garantin är uppfylld	
Alla fritidsgårdens verksamheter är drogfria.	Garantin är uppfylld	Garantin är uppfylld när det gäller alkohol. Eventuell påverkan av andra droger kan inte testas. Däremot förs dialog med polis och socialtjänst om hur verksamheten ska hantera detta.
Alla ungdomar har möjlighet att vara med i både planering och genomförande av våra aktiviteter	Garantin är uppfylld	Alla som vill ges möjlighet att delta. Enligt enkäten är det endast 50 % av besökarna som vill vara delaktiga. 80 % har svarat att man kan vara delaktig om man vill. Övriga 20 % svarade att de inte vill vara delaktiga.

Ekonomiskt resultat

Nämnden totalt

Fritidsgårdar allt i egen regi

Fritidsgårdar	Utfall 2012	Utfall 2013	Budget 2013	Avvikelse 2013
Intäkt	3 296	3 268	3 203	65
Kostnad	-13 589	-13 626	-13 881	255
Resultat	-10 293	-10 358	-10 678	320

Analys av ekonomiskt resultat

Fritidsgårdar går med ett resultat på + 0,3 mkr gentemot budget 2013. Det positiva resultatet härrör främst från att personalen i större utsträckning varit friska vilket lett till att budgeten för vikarier ej förbrukats.

2012 gick fritidsgårdar med ett resultat på - 0,9 mkr. Utfallet 2013 visar på att fritidsgårdar har en budget i balans.

Framtiden

Fritidsgårdarna kommer att ha en viktig roll att spela när det gäller att stötta och erbjuda alternativa fritidssysselsättningar för ungdomar från sociodemografiskt svagare miljöer.

Ett antal föreningar kommer efter ansökan att erbjudas möjlighet att starta profilfritids för elever i årskurs 3-6.

